

استراتژی استفاده مثبت از افغان های مهاجر در سیرون از کشور

پوهنیار احمد صمدی^۱ فیض الرحمن نظامی^۲ و محمد طارق سیار^۳

DOI: 10.64104/v10.Issue.17.n10.2025

چکیده

این تحقیق با هدف طراحی استراتژی بهره‌گیری از ظرفیت‌های مهاجرین افغان مقیم خارج انجام شده. این مطالعه با رویکرد توصیفی-تحلیلی و با استفاده از روش‌شناسی کمی انجام شده است. داده‌های پژوهش از طریق تحقیق میدانی و با تکمیل پرسشنامه (گوگل فارم) توسط ۵۰ مهاجر افغان در کشورهای مختلف جمع‌آوری شده است. یافته‌های تحقیق، نشان می‌دهد که اکثریت پاسخ‌دهندگان را جوانان تحصیل کرده (۲۰-۳۵ سال) با مدارج عالی در رشته‌های حقوق، مدیریت، تکنولوژی و علوم صحتی تشکیل می‌دهند. بررسی‌ها حاکی از تمایل بالای مهاجرین (۶۵٪) به بازگشت یا همکاری مجازی در صورت تأمین امنیت و زیرساخت‌های لازم است. مهم‌ترین زمینه‌های مشارکت شامل آموزش آنلاین، مشاوره تخصصی، سرمایه‌گذاری خرد و فعالیت‌های فرهنگی می‌شود. با این وجود، موانعی چون نبود نهادهای سازمان‌یافته، ناامنی و محدودیت‌های فنی، به‌عنوان چالش‌های اصلی شناسایی شدند. تحقیق حاضر با تحلیل این اطلاعات، پیشنهاد می‌کند که ایجاد «مرکز ملی ظرفیت‌های مهاجرین» به‌عنوان نهاد هماهنگ‌کننده، راه‌اندازی پلتفرم‌های تخصصی آنلاین و تشکیل شبکه‌های مهاجرین در کشورهای میزبان می‌تواند زمینه‌ساز بهره‌برداری نظام‌مند از این پتانسیل باشد. نتایج این تحقیق تأکید دارد که دیاسپورای افغان نه تنها یک چالش مهاجرتی، بلکه فرصتی استثنایی برای توسعه ملی محسوب می‌شود که با برنامه‌ریزی دقیق و حمایت نهادهای بین‌المللی می‌توان آن را به کار گرفت. این تحقیق به‌عنوان نخستین گام در تدوین «طرح ملی مشارکت مهاجرین» می‌تواند مبنای سیاست‌گذاری‌های آینده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: استفاده مثبت از مهاجرین، دیاسپورا، ظرفیت سازی، دیپلوماسی مهاجرت، انتقال دانش و تجربه.

^۱. استاد پوهنځی حقوق و علوم سیاسي، پوهنتون کابل، +93 78 252 6761، ahmadsamadi26@gmail.com

^۲. استاد پوهنځی حقوق و علوم سیاسي، پوهنتون سلام، +937805265682، faizurrahmannizami001@gmail.com

^۳. استاد پوهنځی حقوق و علوم سیاسي، پوهنتون سلام، +93785351450، tariq.sayar@gmail.com